

LUKÁCS LÁSZLÓ

Az Irgalmasság Örömhíre

Öt éve választották pápává Bergoglio bíborost, Buenos Aires érsekét. Ferenc pápa egyszerűsége és közvetlensége első nyilvános megjelenésétől kezdve nagy feltűnést keltett. A világsajtó az új pápa szokatlan életstílusát leste, hiszen évszázados hagyományokkal szakított: „közönséges” emberként akart élni továbbra is. Nem költözött be a vatikáni palotába, azt csak hivatalos alkalmakra használja. A Szent Márta vendégházban lakik, misézik, étkezik; nemcsak viselkedésében, de életkörülményeiben is a hétköznapi emberek életét folytatja. — Valójában mégsem egészen váratlan ez a radikális változás: egy hosszabb folyamat ér véget. A pápák valaha Európa hatalmas uralkodói voltak, privilégiumokkal, látványos külsőségekkel. XXIII. János pápa kezdte csökkenteni a fejedelmi pompát. Az egyszerűsödést folytatta utódainak élet- és munkastílus is, bár egyet-mást ők is megtartottak a helyzetüknek kijáró „juttatásokból”. Ferenc pápa most gyökeresen szakított mindezzel: az egyszerű, sokat dolgozó emberek életét éli: nem vesz ki „rendes évi szabadságot”, elhárít magától minden kiváltságot. A Názáreti igénytelenségét követve szolgálja „a szegényekért élő szegények egyházát”.

Ferenc pápa az egyház életében is fölerősített két folyamatot. Ő az első pápa, aki nem vett részt a II. Vatikáni zsinaton. Elődei többször elmondták, hogy a zsinat még nem épült be az egyház gyakorlatába. Ő most számos területen új lendületet adott a zsinati folyamatnak. A zsinat Isten népeként, kommunióként határozta meg az egyházat, a gyakorlatban azonban ez nehézkesen valósul meg. Most mintha életre kelne a kommunió-egyház. A pápa sürgeti a püspöki kollegialitást, a szinodalitást, elindította a vatikáni kúria reformját, megváltoztatta a püspöki szinódusok jellegét.

A zsinat sürgette, hogy az egyház vállaljon részt az emberiség életében. Ferenc pápa konkrét tettekkel kelti életre az egyháznak eddig főleg enciklikákban megfogalmazott társadalmi tanítását. Síkra száll az üldözöttekért, a menekültekért, az elnyomottakért, sürgeti a nemzetközi szolidaritást, elítéli az önmagába zárkozó nacionalizmust, a másokat kirekesztő populizmust, a szegények és gazdagok közt tátongó szakadékot. Hirdeti az Evangélium örömhírét, Istennek minden embert megszólító irgalmasságát. Gesztusai, spontán, olykor akár félre is magyarázható „elszólásai”, máskor tudatosan provokatív megnyilvánulásai sokakat mehökkentenek, némelyeket még az egyházon belül is aggodalommal töltenek el. Ő azonban rendíthetetlenül bízik Isten irgalmas szeretetében, és útitársul hív mindenkit Krisztus követésében, az Evangélium örömeiben: „A keresztények személyi azonosítója az öröm”. „Örüljete és ujjongjatek — idézi a Hegyi Beszédet —, az életszentségre kaptatok meghívást.”